

LIGA NARODOV IGNORIRALA NEGUŠEV APEL

Posojilo za financiranje obrambe Abesinije odklonjeno

KAPITULACIJA PRED ITALIJO

Zeneva, 5. jul.—Skupščina Lige narodov je včeraj sprejela resolucijo za odpravo sankcij proti fašistični Italiji, ignorirala je prošnjo abesinskega negušev, da bo nadaljeval oboroženo bojevo proti Italijanom in molče prešla preko vprašanja finaniranja aneksije Abesinije. Večina delegatov malih držav se je sramovala škandalske procedure in odšli so iz zbornice.

Dva senzacionalna incidenta motila skupščino, ki je bila tako do vratu v konfuziji. V tek se je na častniškarski galeiji ustrelil v prvi čehoslovanski slovenski poročevalec Stefan Lukmak protesta proti persekuciji Judov v Nemčiji, včeraj je Arthur Greiser, nacijski predsednik senata v Gdanskem, nastopil pred svetom Lige narodov in v brutalnem tonu zahteval da Liga narodov umakne nadzoro nad Gdanskem, oziroma da odstavi svojega tamšnjega komisarja Seana Lesaja, Irca, ki se odločno upira častniškemu nasilnostim. Svet Lige narodov je ignoriral Greiserjevo zahtevo, Greiserja so pa častniškarski poročevalci zunaj bodniško izvajali.

Zeneva, 4. jul.—Medtem, ko Liga narodov pripravlja, da reši "smrtno obsodbo" nad Anisimijo, je Haile Selasije, cesar cesarstva, položil zadnjo svojo karto na mizo. V noti, ki je naslovljena Ligi, zahteva javno glasovanje o dveh resolucijah, ki ju je predložil skupščini Lige narodov.

Ena od teh poziva v Ligi narodov včlanjene države, naj odločno priznajo aneksije Abesinije po Italiji, ki je bila izvedena s oboroženo silo, druga pa zahteva, naj države, ki so članice Lige, Abesiniji posojijo \$50,000,000, da bi lahko vodila obrambo in obrambo Abesinije je izključena. Neguševski listjaki se bodo skušali izkazati za zagate, v katero jih je spravil Selasije in iskali bodo, da se formula, da opravičijo prejšnje bojkotne akcije proti Italiji, ki so tajno priznavajo, da je Selasijeva strategija povzročila nevarnost v zvezi z likvidacijo abesinskega vprašanja.

Vest iz zanesljivih virov se kaže, da bodo sankcije proti fašistični državi preklicane 15. junija, ko se bo sestala posebna odborna komisija Lige narodov na svoji seji, vprašanje priznanja aneksije Abesinije pa bo prišlo na dnevni red na prihodnji seji Lige narodov, ki se odpravi v septembru.

Edmond de Valera, predsednik irske republike, je s svojim govorom, v katerem je dejal, da je najbolje, ako Liga narodov prizna položaj v Afriki, vznebovali državniške. Glavno pozornost naj posveti razmeram v Evropi in skuša naj ublažiti strah pred nevarnostjo nove svetovne vojne. "Ali je katera mala država med nami, ki ne čuti, da usoda, ki je zadelo Abesinijo, ne bo tudi naša?" je vprašal irski

Domače vesti

Obiski

Chicago. — Gl. urad SNPJ in uredništvo Prosvete so zadnje dni obiskali John Pieterski, farmar in predsednik društva 603 SNPJ v Samsuli, Fla., z ženo, sinom in sinovo, John Dollar z ženo iz Radleyja, Kans. in Otto Teakautz z ženo iz Clevelanda. Obiskali so nas tudi sledeči delegati JSZ iz Ohia in Pennsylvanije: Jos. Snoy, J. Škof, Anton Nagode, Nace Zlemberger, Frank Matko, Marko Tekavc in Joseph Drasler.

Operacija in drugo

North Chicago, Ill. — Thomas Serše, član društva 14 SNPJ, se je moral podvreči težki operaciji dne 1. julija. Nahaja se v Tereziji bolnišnici. — Miss Mary Goršek, članica društva 14 SNPJ, je bila priznana kot ena najboljših učenk v tujakšnji srednji šoli in kot nagrada je dobila prsto učenje za štiri leta na illinoiski univerzi.

Zakasnela vest o nagli smrti

Onnalinda, Pa. — Dne 27. aprila t. l. je v tej naselbini umrl Matija Suštaršič, star okrog 70 let in doma iz Zagorja pri St. Petru na Krasu. Rojak Lovrenc Vrh ga je našel na tleh ob postelji in vsaka pomoč je bila prekasa. Umrl je v nekaj minutah, ko so ga položili v posteljo.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Zadnje dni je umrla Nežka Ženj, roj. Rejc, stara 50 let in žena iz Kovačevoda od Gore nad Idrijo. V Ameriki je bila 22 let in tu zapuščala moža, sina, dve hčeri in sestro. — John Komatar je bil obveščen, da je v Bistričici pri Stranjah pri Kamniku umrla njegova mati v starosti 72 let.

Član SNPJ podlegel poškodbam

Cleveland. — Frank Strehovec, ki ga je pred nekaj dnevi podri avtomobil, ko je nameraval prekoračiti cesto, je umrl v bolnišnici, kamor je bil po nesreči odpeljan. Pokojni je bil star 60 let in rojen v Studenem pri Postojni. Tu zapuščala soprogo, sina, brata in sestro, v Jolietu, Ill., drugo sestro in veliko sorodnikov, v starem kraju pa dva brata in eno sestro. Bil je član društva 53 SNPJ.

Milwauske novice

Milwaukee. — Soprog trgovca Antona Butcherja se je moral podvreči operaciji. Trpi na neki akutni bolezni, ki je zahtevala že več operacij. — Frank Primožič, ki je bil operiran na vratu zadnji teden, se zdaj zdravi doma. — Staršem mr. in mrs. Rudolph Rossman je umrl šestletni sinček Gilbert.

Francoska zbornica izključila fašista

Pariz, 3. jul. — Jean Chiappe, desničar s Korzike, prijatelj fašistov in bivši policijski šef v Parizu, je bil včeraj izključen iz francoske zbornice. Zbornica mu je razveljavila njegov mandat z 282 proti 193 glasovom na obtožbo komunistov, da je bil Chiappe izvoljen s sleparijami. V njegovem volilnem okrožju se bodo vršile nove volitve in Chiappe je zagrožil, da bo ponovno kandidiral in vrne se v parlament. Ta poraz je desnico tako razkačil, da je odkorakala iz zbornice.

predsednik, ampak odgovora ni dobil.

"Situacija zahteva rešitev evropskih problemov," je nadaljeval Valera. "Napeti moramo vse sile za ohranitev miru in Evropi, reformirati Ligo narodov tako, da bo v resnici zaščitnica svetovnega miru."

Valera je dalje posvaril velesile, da male države ne bodo vedno njih orodje, da se bodo uprle, ako jih bodo velesile potiskale v vojno, kadar bodo interese velesil v nevarnosti.

Manuel Rivas Vicuna, predstavnik čilejske republike, je v svojem govoru namignil, da bodo države latinske Amerike izstopile iz Lige narodov.

CHICAGO REDUCIRALO PODPORO BREZPOSELNIH

Reveži bodo prejeli le živila v juliju

RELIFNI URADI ZAPRTI

Chicago. — Čikaška reliefna uprava je naznanila, da bodo reliefni klientje prejeli samo živila v mesecu juliju, vsa druga podpora, ki so jo doslej dobivali, pa bo ustavljena. Ta med drugim vključuje plačevanje stanarine in zdravniško oskrbo. Tudi datjave v živilih bodo znižane eno petino.

V mesecu maju so živila predstavljala 61 odstotkov podpore, ki so jo bili deležni brezposelni reveži v Chicagu. Vsota, ki je bila izdana v tem mesecu za oskrbo brezposelnih, je bila \$2,522,368. Za julij je določena v te svrhe le vsota \$1,318,644, ki bo prišla iz državnega sklada kupčijskega davka, \$1,214,724 manj nego v maju. Mestni svet je v zvezi s tem naznanil, da bo šel del vsote \$1,318,644 za plače uslužbencem, ki so upošleni v uradih čikaške reliefne administracije.

To naznanilo je v konfliktu z izjavo državnega generalnega pravdnika Kernerja, v kateri je poudaril, da se mora omenjena vsota porabiti izključno za financiranje oskrbe revežev, ne za plače uslužbencem reliefne uprave.

Vsi reliefni uradi v Chicagu so morali zapreti vrata in bodo ostali zaprti za nedoločen čas. Zavrnitev upadov je odredila mrs. Clara Paige, direktorka okrajnega blaginjskega biroja in asistentka L. M. Lyonsa, čikaškega reliefnega komisarja. Slednji je imel konferenco z O. R. Taylorjem, pomočnikom državnega avditorja in dobil je zagotovilo, da bo Chicago takoj dobilo \$800,000 iz državnega sklada kupčijskega davka. Ta vsota bo zadostovala za financiranje oskrbe revežev v prihodnjih dveh tednih, potem pa bo morala čikaška reliefna uprava iskati nove vire dohodkov, a vprašanje je, kje jih bo dobila.

Državna legislatura je na svojem zadnjem zasedanju določila samo dva milijona dolarjev za nasičevanje revežev v juliju v vseh okrajih države Illinois. Čikaške reliefne avtoritete so izjavile, da je bilo v maju 92,006 čikaških družin na reliefni listi, v juniju pa se je število znižalo na 87,702.

Povodenj v Texasu; 23 oseb utonilo

San Antonio, Tex. — V farmarskih okrožjih južnega Texasa je zadnje dni nastala katastrofalna povodenj, ki je povzročila, kolikor je doslej ugotovljeno, smrt 23 oseb. Valed močnega deževja je reka Guadalupe narasla in se razlila preko 20,000 akrov ozemlja v okraju De Witt. Farmarji so utrpeli veliko škodo.

Nobenih stavk ni treba, pravi Lewis

Kampanja v jeklarski industriji je lahko mirna

Washington, D. C., 3. jul. — John L. Lewis, predsednik rudarske unije in vodja kampanje za organiziranje jeklarskih delavcev v industrijski uniji, je danes v svojem odgovoru na izzivanje jeklarskih magnatov izjavil, da jeklarski delavci si ne želijo nobene stavke, je pa to želja jeklarskih baronov, ki že hujskajo v ta namen.

Organizacija jeklarskih magnatov American Iron & Steel Institute je zadnje dni objavila v kapitalističnih dnevnikih vseh večjih ameriških mest velik oglas, v katerem svari jeklarske delavce pred "zunanji elementi, ki prinašajo razdor in nepotrebnostne stavke mednje".

Lewis pravi v svojem odgovoru: "Ako pride do kakšnega stavkovnega konflikta v jeklarski industriji, bo prišel edino zato, ker bo provociran z nasprotno strani. Odbor za industrijsko organizacijo se je trdno odločil, da bo vodil to kampanjo na popolnoma legalen način in v soglasju pravic in svobodščin, ki jih daje federalna ustava. Mi nimamo nobenega namena, da bi iskali kakšen konflikt ali fizične nasilnosti".

Odbor za industrijsko unijo bo najbrže ignoriral pozive eksekutivne Ameriške delavske federacije, katera hoče, da voditelji tega odbora pridejo pred njo in se zagovarjajo na obtožbo, da pospešujejo "dualni unionizem".

Kanada zaprla relifna taborišča

Vlada obljubila zaslužek brezposelnim

Ottawa, Kanada, 4. jul. — Norman Rogers, minister dela, je naznanil zatvoritev vseh taborišč, v katere je vlada poslala brezposelne delavce. V svojem naznanilu pravi, da taborišča niso več potrebna, ker je vlada preskrbela zaslužek vsem, ki hočejo delati.

Evakuacija taborišč se je pričela 1. marca in doslej je že 14,291 brezposelnih dobilo delo v privatnih industrijah. Samo kanadske železnice so uposile 8,853 mož, ostali pa so dobili delo v tovarnah in na farmah.

čila, kolikor je doslej ugotovljeno, smrt 23 oseb. Valed močnega deževja je reka Guadalupe narasla in se razlila preko 20,000 akrov ozemlja v okraju De Witt. Farmarji so utrpeli veliko škodo.

SPOPAD S TRUSTOM JEKLA BO RESEN BOJ

Pet milijard dolarjev stoji proti železni sili delavstva

PRED PREIZKUSNJO MOČI

Washington. — (FP) — Po šestnajstih letih se zopet obeta vroča borba v jeklarski industriji, v največji trdnjavi "openšparstva". Jeklarski trust je naznanil javnosti z velikimi oglasi v listih, da se bo boril do skrajnosti proti organiziranju delavcev po "zunanježih". Proti kampanji Odbora za industrijsko organizacijo bo postavil ves ogromni imperij, pet milijard dolarjev.

Hujskanje proti "zunanjem vmešavanju" je seveda le blufarja. Ze samo beseda "unija" je v kraljestvu jeklarskih baronov tabu, prepovedana od vsega začetka, odkar je J. P. Morgan, oče sedanjega J. P. Morgana, ustvaril jeklarski trust. Ta beseda je prepovedana, pa naj prihaja od zunaj ali znotraj. Trust je v preteklosti pobijal in se boril proti organiziranju delavcev z vsemi sredstvi.

Jeklarski trust je bil eden prvih podjetnikov, ki je sistematično organiziral črno listo; bil je med prvimi podjetniki, ki se je poslužil "zunanježev", to je Pinkertonove detektivske agencije za razbijanje stavke. To se je zgodilo v znani jeklarski stavki leta 1892 v Homesteadu, Pa., kjer je tekla delavska kakor tudi pobojniška kri v potokih. Prav ta stavka je Pinkertonu postavila na noge in naredila iz njega ljubljence vseh nasprotnikov delavske organizacije.

Z vsakojaki metodami se je trust boril uspešno proti unionizmu dolga desetletja, do danes. Samo enkrat, takoj po zaključku svetovne vojne, je bil napravljen naskok na to "openšparstvo" trdnjavo, toda tudi ta naskok je trust uspešno odbil.

Zdaj stoji pred novim preizkusom moči, pred preizkusom velikanstva bogastva in avtokracije na eni in pred jekleno voljo in solidarnostjo organiziranega delavstva na drugi strani. Da unije, ki tvorijo Lewisov Odbor za industrijsko organizacijo in v katerih je volja za raširjenje in povzdigo delavskega gibanja — da te unije, ki tudi niso brez sredstev, ne bodo onehale prej, da dosežejo svoj cilj ali pa se umaknejo z bojišča poražene, je gotovo.

Uspeh te kampanje je važen tudi za druge delavce, organizirane in neorganizirane. Ako bi (Dalje na 3. strani.)

Številne žrtve praznika neodvisnosti

Avtne kolizije zahtevale največ življenj

Praznovanje ameriške neodvisnosti je zahtevalo največje število žrtve v zadnjih petih letih. Samo v avtnih nesrečah je bilo ubitih 208 oseb v 36 državah, 90 oseb je utonilo, druge tragedije v svezi s praznovanjem 4. julija pa so zahtevale življenja 37 oseb; skupno število žrtve znaša 346, najvišje število od l. 1931, ko je bilo 483 oseb ubitih.

Streljanje s pokalicami je zahtevalo primeroma s drugimi leti nizko število življenj — samo enajst v treh državah. Število bo nedvomno večje, ko bodo vse države objavile poročila.

Krvavi fašistični izgredi v Franciji

Cez 60 ranjenih v Parizu

Pariz, 5. jul. — Francoski fašisti, večinoma študentje in druga mladina, so danes izsvili krvave izgrede v Parizu in več drugih mestih Francije, ko so demonstrirali proti sklepom levčarske vlade. V spopadih s policijo in levčarji je bilo čez 60 oseb ranjenih in na stotine aretiranih. Izgredniki so razdejali več pariških kavarn.

Izgredi so se vršili tudi v Ni-meu, Doualu in Aix-en-Provence, kjer je bilo osem oseb ranjenih.

Žandarji ubili 15 kmetov na Poljskem

Veliki izgredi med stavko težakov

Lvov, Poljska, 4. jul. — Petnajst stavkajočih težakov je bilo zadnje dni ubitih in veliko število ranjenih pri izgredih med kmeti in žandarji, ki ščitijo stavkokeze na velikih posestvih v tej okolici.

V Rudi so stavkajoči težaki pregnali dva stavkokeze, nakar je žandarmerija streljala na težake in padlo je osem ubitih in deset ranjenih. Druga krvava bitka je izbruhnila v okolici Przeworska, kjer je bilo sedem težakov ustreljenih.

Delniška družba obtožena sleparij

New York. — Federalna veleporota je obtožila delniško korporacijo National Investment Transcript, Inc. in devetnajst voditeljev te družbe kršenja federalnih zakonov zoper švindlarije z delnicami in dožnicami. Obtožnica se glasi, da je korporacija osleparila 14,000 delničarjev za skupno vsoto pet milijonov dolarjev.

Nenavadna vročina v Alaski kuha Eskime

Nome, Alaska. — To mesto je samo 145 milj oddaljeno od severnega ledenega pasa, toda letošnje poletje bi človek sodil, da se nahaja nekje v Arizoni ali Texasu. Po enem tednu neprestanega toplevanja je zadnje dni pritisnila vročina, kakršne že ni bilo v teh krajih 30 do 40 let. Dne 3. julija je toploter kazal 85 stopinj. Eskimi, ki niso vajeni take vročine, silno trpe in dan za dnevom se valjajo v vodi. Val vročine je prignal cele oblake komarjev, ki so strašna nadloga za ljudi in živino.

NESREČNA KUBA V PESTEH BELEGA TERORJA

Wall street ponovno triumfal v zatiranju kubanskih mas

VLOGA AGENTOV 'DOBREGA SOSEDA'

Havana. — Pred marcem 1935 je bilo na Kubi organiziranih nad pol milijona delavcev v močnih in bojovnih unijah. V dobi liberalnega režima Graua San Martina, ki je nasledil strmooglavljenju krvniškega Machadovega režima, so naglo vstajale delavske organizacije tudi na sladkornih plantažah in je število vseh organiziranih delavcev ob času padca Grauove vlade znašalo blizu milijona.

Danes ni na Kubi nobenega sluha o kakšni delavski organizaciji. Kolikor jih še obstoji, so vse pod zemljo. Delavski voditelji in sploh vsi opozicionalci sedanjega belega terorja, za katerega je odgovorna in ga odprto podpira ameriška vlada, so preganjani kakor pobožni psi. Morilske tolpe poročnika Batista, ki je v zatiranju kubanskih mas prevzel vlogo Machada, ustrelje vsakega, ki se drzne protestirati proti domačim in ameriškim tiranom.

Delavski voditelji, kolikor jih ni bilo postreljenih ali vrženih v temnice, se skrivajo po tajnih kotih Kube in imajo s svojimi družinami najbolj slučajnostne stike. Pred Batistovimi teroristi beše iz enega v drugo samotno stanovanje, tako da hiti njih družine ne vedo, kje so. Večina teh ljudi je bilo v problem letu v zaporih pod eno ali drugo pretezo. Vsi so tudi okusili v ječah barbarstvo mučenj, ki ga k večjemu poznajo le politični jetniki na barbariziranem Balkanu.

Vsi tudi dobro vedo, ako še kdaj pridejo v roke Batistovim pobojnikom, da bodo "na begu" dobili kroglo v hrbet. Na ta način, katerega pozna je Hitlerjeva Nemčija, je bilo zadnje čase na Kubi umorjenih že večje število nasprotnikov režima.

V zelo kratkem času je Wall street popolnoma triumfal v ponovnem zaslužjenju kubanskih mas. Zatre niso docela le delavske organizacije, marveč tudi vsako liberalno življenje. Nad-nesrečno Kubo vlada črni teror kakor je v najhujših dneh Machadove diktature.

In za to strahovladi je v prvi vrsti odgovorna ameriška vlada, katere agentje v ameriškem poslanstvu so po strmooglavljenju trinškega Machada toliko časa zahrbtno in odprto spletkarili in delali mahinacije, da je Kuba dobila tako vlado, kakršno žele wallstreetški bankirji in ameriški javnonpravni interesi, ki posedujejo 80% bogastva otoka. Oba ameriška poslanika, Welles in Caffery z državnim departmentom vred sta igrala machavelško politiko toliko časa, da sta iz poročnika Batista napravila agenta Wall streeta in diktatorja Kube.

Bivši "odrešenik Kube" je danes osovražen pri kubanskih masah kakor je bil nekoč le Machado. In po pravici. Na vesti ima stotine umorov in ne samo ponovno zaslužjenje Kube. Za to svoje izdajstvo kubanskih mas je deležen razkošnih gostij v ameriškem poslanstvu, kamor ima dohod vsak čas. Agentje "jenkiškega" imperializma so ga znali potipati za pravo žilico. Zdej je njihov pokorni sluga.

In ameriški imperialisti so Batistu lahko hvalečni. Takoj po strmooglavljenju Machadovega terorizma so spoznali, da potrebujejo vojaškega človeka, ki (Dalje na 3. strani.)

Prizor iz bitke med stavkarji in stavkokezi pred tovarno Black & Decker Electric Co. v Kentu, O.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT
GLASNIK IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE
PODPORNE ZEDNOTE
Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription rates: for the United States (except Chicago)
and Canada \$2.00 per year, Chicago and Czecho \$1.50 per year,
foreign countries \$3.00 per year.

Advertisements: Manuscripts of contributions
and other articles will not be returned. Other
manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned
to sender only when accompanied by self-addressed and stamped
envelope.

MEMBER OF THE FEDERATED PRESS

Roosevelt spoznava!

Burbonci, ki se zdaj zbirajo okoli svojega
kandidata, kansskega suhača Landona, bodo
prihodnje mesece pobijali Roosevelta —
socializmom in celo s komunizmom. Ze mesece
in mesece trobijo v svojih listih, radiu in z
govornih tribun, da je Roosevelt socialist.

Razume se, da s tem delajo krivico Roose-
veltu. Roosevelt ni noben socialist, se manj
pa kak komunist, kakor trditva fascist Hearst
in njegov podrepan "father" Coughlin. Naj-
več, kar se more reči o Rooseveltu, je, da je
socialni radikalec ali nekaj silnega, kar je
Herriot v Franciji — in se to je morda pre-
tirano.

Res pa je to, da se Roosevelt uči, in uči se
od — socialistov. Koliko bo od tega, kar se
naudi od socialistov, praktično porabil pri svo-
jih reformah — odnosno, koliko bi rad pora-
bil, če ga ne bi oviral nazadnjaški kongres in
nazadnjaški krogi njegove newdealsko-demo-
kratske stranke, je drugo vprašanje.

Da je resnica, kar smo zgoraj zapisali, da
se namreč Roosevelt uči od socialistov, je do-
kazal njegov zadnji govor v Philadelphiji, s
katerim je sprejel ponovno kandidaturu za
predsednika. Ta Rooseveltov govor je pre-
snetil ameriške kroge, kajti v njem je pre-
snetnik dobro označil ekonomski razvoj Zdu-
ženih držav od revolucionarne vojne do danes.

Roosevelt je v tem svojem govoru povedal,
da je politično avtokracijo Anglije, ki je vla-
dala ameriške kolonije do leta 1776, nadome-
stil cel kup ameriških privatnih ekonomskih
avtokratov, ki so z gospodarskega stališča
prav taki tirani za ameriško ljudstvo in prav
tako nevarni politični svobodni ameriškega ljud-
stva kakor so bili britanski monarhisti. Skrat-
ka je Roosevelt priznal, da v Ameriki danes
obstojita dva sistema, ki si drug drugemu na-
sprotujeta: sistem politične demokracije in
sistem ekonomske avtokracije ali diktature!

Predsednik Roosevelt je na svoj način in z
drugimi besedami povedal isto, kar ameri-
ški socialisti pripovedujejo že 35 let!

Razlika je pa ta, da noben socialist do danes
še ni imel prilike, da bi to resnico povedal
110.000 ljudem pred seboj in milijonom po
vseh deželah, ki poslušajo govornika skozi radio,
kakor je to dosegel Roosevelt.

Predsednik Roosevelt in socialističnim
ekonomsko-socialnim resnicam so tako veliki
v masah ameriškega delovnega ljudstva, da
imajo te mese že 35 let zamašena ušesa in te
resnice so šle doledno mimo njih . . . In kdo
je kriv tega? Kdo je ustvaril in stalno podžigal
te predsednike?

Nazadnjaški tisk! Republikanski in demo-
kratski listi, ki že 35 let sistematično blatijo
socialiste, in sploh vse radikalec, in sistema-
tično razširjajo najgrše laži o socializmu in
socialističnih gibanjih v tujih deželah — ti so
krivi, da velika masa ameriškega delovnega
ljudstva še danes ni spoznala velike resnice.

Roosevelt jo je spoznal. Roosevelt je prvi
predsednik Združenih držav, ki je spoznal to
veliko ekonomsko in socialno resnico in jo jav-
no pribral! Lincoln je bil edini pred njim, ki je
odkril — pravijo, da iz dopisovanja s Karlom
Marksom — elementarne drobece te resnice,
ampak Roosevelt je šel veliko daleč.

Ali bo tudi ameriško delovno ljudstvo zdaj
spoznalo? Ali bo razumelo in sprejelo to res-
nico? Ali bo zdaj spregledalo in videlo, da so
imeli socialisti prav, ko so to resnico pripove-
dovali, pripovedovali, pripovedovali?

Vprašanje čaka odgovora.
In kaj zdaj? Mar naj to pomeni, da naj za-
vedno delavstvo Amerike prepusti socialistič-
no gibanje Rooseveltu, da on reši vsa delavska,
vsaj socialna vprašanja?

Absurdnost! Franklin Delano Roosevelt ne
more biti noben Mojzes. Čeprav spoznava
resnico in iskreno želi, da bi se delavcem bolje
godilo — ni še prišel do spoznanja, da je za
pravo rešitev socialnega vprašanja in za do-
seg prave ekonomske svobode potreben —
nov socialni red; čeprav spoznava, ni še spo-
znal glavne resnice, da je postulatirano "iska-
nje sreče" nemogoče v okviru privatnega ka-
pitalizma, da je nemogoča vsa demokracija.
Če pa kdaj spozna še to, kar je mogoče, daš
je težko možno — ga bodo njegovi "prijatelji"
prej poslali v pokoj.

Ameriški delavec naj vzame, kar mu Roose-
velt ali kdorkoli da, obenem naj pa spoznava
tudi on na lastno pest in naj nadaljuje svojo
zahtevo za popolno demokracijo in popolno
socialno pravičnost!

Glasovi iz naselbin

Potovanje z Indijancem
Butte, Mont. — Pretekli so že
trije tedni, odkar sem zapustil
mestece Helper v Mormoniji in
se podal na pot s potniškim vla-
kom v Salt Lake City, kjer sem
ostal tri dni, z namenom, da si
bom poiškal kakšno delo. Toda
v omenjenem mestu ni industrij,
kakor je že znano, zato tudi ni
dela v njem, posebno ne za novo-
došleca.

Sel sem v posredovalnico za
delo. Sicer je bilo nekaj del na
razpolago, a so jih hitro vzeli o-
ni, ki so dotične stroke veščji.
Največ se je dobilo delo za po-
mivanje posode, torej za pomi-
vače, dalje za kuharje in strež-
nike z mesečno plačo od \$40 do
\$65. Če dajo hrano zraven ali če
je posebej, mi ni znano. V po-
sredovalnici so imeli tudi par
mest za ovejce pastirje v država-
na Wyoming in Idaho s plačo
\$60 na mesec. Ker sem videl, da
se drugega dela ne dobi v po-
sredovalnici, sem stopil do avto-
busne postaje in si kupil vozni
listek v Butte, Montana, znano
bakreno okrožje.

Med vožnjo sem opazil, da na
večjih krajih gradijo ceste sko-
zi državo Idaho. Ponekod kraj-
šajo ovinke, v drugih pa izpelja-
vajo nove in to po bližnjici. Naš
avtobus se je čisto moral ogniti
daleč proč po robati poti, da se
je tako kot parnik ognil morskim
čeram, kadar ga butajo morskii
valovi in ga grozijo razbiti. Vi-
deli smo zanimive kraje in pri-
rodno lepoto. Videli smo tudi
traktorje, ki so jih obratovali de-
lavci. V enem kraju sem v eni
sami vrsti našel kar dvajset
traktorjev. Iz tega se da sklepa-
ti, da se je v dotičnih krajih de-
lo odprlo. Toda za koliko časa,
tega pa nihče ne ve.

Peljali smo se naprej, skozi
državo Idaho, ponoči, zato nismo
mogli mnogo videti. Bus je bil
zaseden do zadnjega sedeža. In
na vsaki postaji sem opazil v
vseh busih, da so polni, ko prih-
ajajo in ko odhajajo. Ljudje zelo
potujejo, tako moški kot žen-
ske.

V nekem mestecu so naš bus
zasedli Indijanci — torej pravi
stoprocentni Amerikanci, ne pa
oni "stoprocentneži", ki se radi
s tem le bahajo v svojo lastno
korist. Ker je bilo v busu vse
zasedeno, je voznik postavil maj-
hne sedeže kar po sredi avtobu-
sa, to pa tako, če bi kateri pot-
nik hotel iz busa, bi moral ko-
račiti preko glav Indijancev. Pe-
ljali so se pa le od ene do druge
postaje na neko veselico in
tam so izstopili.

Po preteku ene ure smo spet
prišli v neko malo mesto, kjer
je prisedel par Indijancev. Se-
dež poleg mene je bil slučajno
prazen in tako je eden vstopilih
Indijancev prisedel k meni. Naj-
prej me je vprašal, če sme pri-
sesti. Seveda sem ga povabil,
naj se posluži praznega sedeža.
Sedel je in me motril kakor ci-
gan. Kmalu se je med nama raz-
vil pogovor. Povedati sem mu
moral od kod prihajam. Ko sem
mu povedal, da iz države Utah,
mi je ponudil roko in dejal, da
sem njegov brat. Rekel je, da
jaz nisem mormonec, ampak Slo-
van. Seveda sem se nemalo začu-
dil nad njegovo uganovitvijo. Po-
jasnil je, da je srečal že mnogo
ljudi, in Slovane ter druge spo-
zna po njihovih obrazih.

Še nadalje je poizvedoval, ka-
ko dolgo sem v Ameriki. Petnajst
let. Govoril je glasno, da so ga
vsi z napetimi ušesi poslušali.
Veliko je povedal o svojih lju-
deh, o bojih z belci, o srnah in
jelenih, bizonih in antelopih ter
o drugi divjačini. Še danes se
najdejo okostja velikanskih živa-
li, ki so nekoč romale po seve-
rozapadu ameriškega kontinen-
ta. Vsega je bilo tu pred več le-
ti na izbiro. Veliki Indijanci in
velike zverine, seveda pa tudi do-
sti mesa. Danes ni vsega tega, se
je hudoval. Prišli so beli ljudje iz
drugih delov sveta in vse pobi-
li. Pobili so Indijance in divjači-
no — vse kar jim je prišlo na
pot. "In kaj imajo sedaj ti belci?"
je dejal moj indijanski sopotnik.
"Eno veliko stradalnico, iz katere
se ne znajo izmazati."

Moj rdečkožni sopotnik je ze-
lel vedeti, če čitam knjige o in-
dijanskim plemenih. Sem li vi-
del filmske slike, ki kažejo Indi-
jance? Dejal je, da nisem tak
kakaršni so ostali beli ljudje. "Ni-

sem še srečal takega belca kakor
si ti", je rekel. Razložil sem mu
to in ono in z zanimanjem je po-
slušal, še več pa je govoril. De-
jal je, da kadar govori z belci
"stoprocentneži", da ga zavida-
jo, ker je Indijanec. Omenil je,
da je že veliko slišal o Slovanih
in če je res, kar mi bo povedal.
Pravil je, kar je slišal, nato sem
ga seveda o zmotah poučil. O-
menil sem tudi potrebo organizi-
ranja vseh delavcev, kajti brez
organizacije se delavstvo ne mo-
re boriti proti svojim sovražni-
kom in izkoriščevalcem. Strinjal
se je z menoj. Razumel me je in
omenil razne kapitalistične pi-
javke, ki se redijo na hrbtih de-
lavstva.

Rdečkožec je dejal, da Indi-
janci dobijo od Strica Sama to-
liko, da se preživijo in se smejo
svobodno gibati. Vozijo se na
avtobusih kakor belci. Imajo se
dobro, če so pa lačni, gredo v hri-
be po arnjake. To pa belcem ni
dovoljeno, le Indijanci imajo to
pravico. In če jim ne bi dovolili,
je dejal, da si bi pa sami vzeli,
kajti njim so znane vse soteske
in steze v Skalnatem gorovju.

Naš avtobus je ustavljal pred
postajo, moj rdečkožni sopotnik
se je poslovil in izstopil.

Frank Kroll.

Glas iz Montane

East Helena, Mont. — Dasi ni-
mam posebnih novic, se po dol-
gem času zopet oglašim. Delay-
ske razmere so nekako srednje,
vendar pa lahko rečem, da so ma-
lo boljše kot so bile. Rudotopni-
ca obratuje bolje kakor je pred
enim letom. Delo je težko vsled
silnega priganjstva. V današ-
njih časih je povsod tako, da iz-
prešajo iz čim manjšega števila
ljudi čim večje profite. Eden člo-

NOVA RUSKA USTAVA

Objavljena ruska ustava ima
trinajst poglavij.

V prvem poglavju obravnava
socialno zgradbo države, ki se
označuje kot socialistična država
delavcev in kmetov in ji je
gospodarska podlaga socializem.
Zemlja in svet, produktivni po-
močki "kakor tudi glavna večina
stanovanjskih stavb v mestih
in industrijskih krajih" je drža-
vna last. Poleg državne in last-
nine kolektivnega gospodarstva,
je zakonito dovoljeno tudi pri-
vatno malo gospodarstvo kme-
tov in obrtnikov, ki osebno delo-
jo in izkjučujejo izkoriščanje tu-
je sile. — Razen tega je osebna
lastnina državljanov, njih doho-
dek od dela in njih prihranki,
njih stanovanjska hiša in pripa-
dajoče gospodarstvo, njih gospo-
dinjstvo in gospodinjski pred-
meti, kakor tudi predmeti za o-
sebno porabo in komfort zakonito
zaščiten. Delo se smatra vob-
če kot dolžnost.

Drugo poglavje obravnava
zgradbo države. Sovjetska unija
je zvezna država, ki sestoji iz
ruske, ukrajinske in beloruske
sovjetske republike, iz Azerbejdžana,
Georgije, Armenije,
Turkmenije, usbetskih, tadziških,
kazahskih in kirgizskih so-
vjetskih republik. V kompetenco
Unije sovjetskih socialističnih
republik spadajo vprašanja zuna-
nje, politike, skupnega gospodar-
stva, bank, prometa in določitev
glavnih načel gospodarstva in u-
prave. — Vsaka republika ima
svojo ustavo, ima svobodno pra-

vek mora narediti za dva, da je
več dobička za kompanije.

Prihodno jesen bomo imeli
naše puške v rokah, to je gla-
savnice. Fantje, delavci, vsi z eno
besedo glejmo, da bomo volili le
take, ki se borijo za delavca in
njegove interese. Ko pride do po-
govorov, je vsak kandidat tako
dober. Obljublja vseprek, koliko
bo naredil za delovno ljud-
stvo, ako bo izvoljen. Ljudem o-
bljublja gradove — nad oblaki
in deveta nebesa. Toda, ko je iz-
voljen, te niti ne pogleda. On
zna, da je revnega delavca lahko
prevariti. Zato pa bodimo trdni
in volimo le take moše, ki z delav-
cem odprto drže in so za delav-
stvo že kaj naredili. In to so le
delavski kandidati. Vse druge ne
pomeni nič. Saj smo se lahko že
čestokrat prepričali, da so de-
lavski "prijatelji" postali delav-
ski nasprotniki v zakonodajah.
Kadar gremo na volišče, moramo
to imeti v vidiku.

Naj tudi omenim, da bo dru-
štvo Slovenski lovec 143 SNPJ
imelo 12. julija piknik na istem
prostoru ko prejšnja leta. Vstop-
nina za ženske bo 15 centov, za
moške pa 25 centov. Imeli bomo
vsega dovolj za suha grla in pra-
zne želodce in tudi dobro godbo.
Vabljeni vsi prijatelji in znanci.
—Anton Mihelčič, 143.

Pojasnili

Moan Run, Pa. — Dne 29. jun-
ija je bilo v Prosveti pomotoma
zapisano KSKJ, namesto
JSKJ in izpuščeno je bilo ime
SSPZ.

Michael Jerala, 88.

Zahvala

Okmont, Pa. — Iskreno se
zahvaljujemo društvu št. 451 v
Omahlindi, Pa., in prijateljem za
izkazano naklonjenost in simpa-
tije o priliki smrti našega dra-
gega očeta Johna Zalarja.

Mrs. Senkine.

veico do izstopa iz Sovjetske uni-
je.

Poglavje 3 obravnava najvišje
organe unije. Ti so: najvišji svet,
ki ga tvorita dve zbornici, nam-
reč unijaki svet in svet narod-
nosti. Unijaki svet volijo vsi držav-
ljani in pride en poslanec na
300.000 prebivalcev. Svet narod-
nosti obstoja iz desetih poslancev
vsake unijske republike, po pet
poslancev vsake avtonomne re-
publike in po dva poslancev vsake
avtonomnega ozemlja. Obe
zbornici se volita na štiri leta.
Zakon velja kot sprejet, če ga
sprejmeta obe zbornici. Če ni e-
notnosti v mnenju, posreduje po-
ravnalna komisija, in če tudi ta
ne more vplivati na enoten sklep
obeh zbornic, se najvišji svet raz-
pusti. Najvišji svet voli sam svo-
je predsedstvo, ki šteje 37 članov.
Predsedstvo ima približno
pravice predsednika republike, i-
menuje vladu, odloča o vojni in
miru itd.

Poglavje 4 obravnava najvišje
organe unijskih republik. Analo-
go celotni državi ima tudi vsaka
posamezna zvezna država
svoj najvišji svet. Poglavje 5, 6
in 7 obsejajo določbe o organih
vlade celotne unije. — Vlado tvo-
ri svet ljudskih komisarjev. Tu-
di posamezne unijske republike
imajo enake vlade.

Poglavje 8 obravnava krajev-
ne organe državne oblasti, to so
sveti v okrožjih, okrajih, mestih
in vaseh, ki se volijo na dve le-
ti.

Poglavje 9 ima napis: Sodišča

Rev. Claude Williams, katerega
so pobojniki v službi bombni-
skih plantažnikov v Arkansasu
ugrabili in pretepli.

in državno pravdnništvo. Obstaja-
jo najvišje sodišče, okrožna in o-
krajna sodišča, ki se volijo na pet
let. Obravnave so javne, o sodni-
skih se pravi, da so "neodvisni".
Državni pravdniki so za vsa u-
nija in za posamezna ozemlja o-
b enem.

Poglavje 10 določa temeljne
pravice državljanov, med njimi
pravico do dela in odpočitka ka-
kor tudi do materialne preskr-
be za starost in bolezen ter kon-
čno do izobrazbe. — Žena je ena-
kopravna z možem. Istotako vli-
vajo vsi narodi in vsa plemena
enake pravice.

Volilni sistem (poglavje 11)
je splošna, enaka in direktna vo-
lilna pravica s tajnim glasovan-
jem. Volilno pravico imajo vsi
državljeni, ki dosežejo v volilnem
letu 18. leto starosti. Volijo tudi
žene in pripadniki rdeče vojske.
Kandidati se postavljajo po volil-
nih okrožjih; pravico postavljati
kandidate imajo organizacije,
zadruge, mladinske organizacije
in kulturna združenja. Poslanca
more večina volilcev, če to skle-
ne, odpočitati.

Poglavje 12: Grb sovjetske re-
publike obstoja iz srpa in kladi-
va na zemeljski obli z napisom:
Proletarci vseh dežel, zedinite
se. Državna zastava je rdeče su-
kno, na vrhu droga so srp in kla-
divo z zvezdo. Glavno mesto je
Moskva.

Izprememba ustave (poglavje
13) je mogoča le, če jo odobrita
po dve tretjini večine obeh zbor-
nic.

Cerkev in država sta po členu
124 ločeni; obstoja pa svoboda
za izvrševanje verskega kulta
kakor za protiversko propagando.

Tudi svoboda govora, tiska,
shodov je državljanom zajamče-
na. Delovnim in njih organizaci-
cijam se v ta namen preskrbe
materialni pomočki. Defansko bo
ta določba prišla malo v poštev,
ker imata v teh stvarih itak mo-
nopol država in komunistična
stranka. Tudi koalicijska svobe-
da po členu 126 je omejena, ker
velja izrecno le za komuniste in
njih organizacije.

Stara določba meščanskih u-
stav proti zlohotnemu zapiranju
je pod členom 128, čuva se po
ustavi tudi pisemska tajnost in
domači mir. Zajamčeno je azilno
pravo za politične begunce. Kon-
čne določbe ustave navajajo dol-
žnosti državljana (med drugim
splošna brambena dolžnost.)

Ustavo je nameraval že Lenin
uvesti. Ta princip je že pred leti
zagovarjal deloma a. dr. Renner
v Avstriji. Tajnost volilne pravi-
ce je sicer omejena s tem, da
sme kandidati postavljati le ena
stranka. Strokovne, kulturne in
zadružne organizacije sicer sme-
jo predlagati kandidate, odobra-
va jih pa stranka. Drugi kandi-
dati po ustavi niso dovoljeni.
Stalin to opravičuje s tem, da v
Rusiji ni razrednih razlik.

Ustava bo v praksi pokazala,
v koliko pomeni krak k demo-
kraciji, to je, k svobodi in samo-
odločbi, k oni duhovni svobodi,
ki je dragocena pridobitev raz-
voja. Socialistični svet pozdrav-
lja vsak napredek v tem duhu.
V bistvu je reforma delitev po-
drevnih poslov in trdnejša po-
vezanost s stranko.

Del. Politika.

Preprosto

"Moja žena bi rada za zajtrk
zmerom čaj, jaz pa kava."
"Ali ni nerodno dvakrat ku-
hati?"
"Zakaj dvakrat? Saj pijeva
vendar čaj!"

Izpremembe v rodbinskem
pravu v Rusiji

Tuji listi poročajo, da so v Rusiji izdelali
načrt zakonika o rodbinskem pravu, ki so
nedavno objavili. Načrt je zanimiv, ker pome-
nja znatno izpremembo mnogih, doslej velja-
nih uredb.

Novi zakonski osnutek je razdeljen na tri
dele. Prvi del se nanaša na umetni splav. Do-
sedaj je ruski zakon dovoljeval ženi splav z ne-
čelnega vidika, da si so ga izkušali omejevati
s propagando in z odstranjevanjem vzrokov,
s katerimi so žene utemeljevale tako zahtevo. Ti
vzroki so bili najtežje socialnega značaja.
Žena se je pa morala poslužiti zdravnikarja,
s katerimi so žene utemeljevale tako zahtevo.
Mazaštvo je bilo strogo kaznovano.
Prej so najbolj upoštevali zdravstveno inika-
cijo. Zdaj po novem zakonskem osnutku ne
upoštevata, kakor poroča "Neue freie Presse"
zdravstvena indikacija samo v primeru, da je
materino življenje v nevarnosti. Med tem ko
navedeni list socialne indikacije sploh ne ome-
njuje, pa "Prager Presse" naknadno ugotavlja,
da je splav dovoljen tudi v primeru, če je mati
nevarna za delo in zaslužek in bi zaradi ne-
varnega rojstva trpela še večjo bedo ona sama
njeni otroci, ki so že na svetu. V primeru ne-
dovoljenega splava je kaznovana poleg žene
nauka, odnosno babice tudi prizadeta mati, ki
je bila prej izzeta.

Drugi del novega osnutka se nanaša na
konec zakona, ki se lahko tudi v bodoče izvri-
ti zahtevo samo enega zakonca, toda formalno
so znatno otežkočene. Odslej ne zadostuje
več da pride v urad, kjer poročajo, samo eden
zakonec, kakor je bilo možno doslej, temveč
morata priti oba. Ločitvena pristojbina se zna-
no zviša, zlasti za drugo ločitev — zahteva, ki
jo delavci sami postavili.

V tretjem delu načrta so utemeljene
določbe o naraščanju. Materam, ki so zavaru-
ne v raznih delavskih zavarovalnih, se sme
zvišati določba za opremo novorojenčka kakor
tudi prispevek za čas dojenja. Žene, ki že imajo
po sedem otrok, prejemale po osmem otroku
skózi pet let letno penzijo 2000 rubljev, po enaj-
stem otroku pa prejemale dve leti po 5000 ru-
bljev, nadaljnja štiri leta pa 3000 rubljev. Pro-
tako pa nameravajo zaščititi otroke tudi s tem,
da čimbolj pomnože število otroških vzrokov,
otroških vrtecev, porodnišnic — in sicer predvse-
na vasi. Do leta 1939. se mora odpreti 14.000
vseh mest za državno nameščene babice. Od
mora biti razmeščenih po deželi 8700. Da
da omogoči izvedbo svojih novih socialno-pri-
vni načrtov, bo žrtvovala 700 milijonov rubljev.

Omenjeni list opozarja dalje na veliko im-
portno v pravnem naziranju in prvi med
njimi: "Prav v področjih, kakor je rodbinski
pravo, so skušali doslej sovjeti uveljaviti ma-
ksistično pravno filozofijo. Glavna načela
temeljila na spoznanju, da je treba zmanjšati
boditi, da bo lahko sama gospodar nad svojim
telesom, ter da se ne sme siliti, da bi postala
porodni stroj. Tudi zakon je prvotno veljal
privatna zadeva. Zdaj pa so v Rusiji od
nazerov močno popustili. Ne da bi o tem
govorili, postaja zakon vedno bolj javnopravna
institucija in družina se razglaš kot prava
sovjetske države."

Moskovski poročevalec "Neue freie Presse"
je mnenja, da ta načrt ne bo videl izkri-
stne javnosti, ter da je že v naprej videti, v kateri
točkah bodo morali načrt izpremeniti.

Kot varstvo družine se smatra tudi odred-
ba o ženske izključitve iz aktivne vojaške služ-
be (kot borke): "Dostop v vojaške šole v so-
vjetaki Rusiji je osebam ženskega spola popo-
voma zaprt." Ta odredba je zbudila med
skami precej protesta, toda odgovorilo so
z utemeljitvijo, da bi ženska spriču njem
zloških posebnosti ne mogla trajno prenašati
velikih naporov, ki jih zahteva vojaška služ-
zlasti v vojnem času. Enakopravnost pa
to odločitvijo nobenega opravlja, kajti
odinole za učinkovito in pravično razdelitev
in dolžnosti.

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete z dne 6. julija 1916.)

Iz slovenskih naselbin. — V Sheboygan
Wis., je za pljučnico umrl Anton Petrin iz
Ljubice v Savinjski dolini. V Evelethu, Minn.,
Louis Perušek izgubil nogo; ko je padel
voz ulične železnice.

Iz gl. urada SNPJ. — Društva 114, 40, 72,
86, 124 in 100 so iniciirala celo vrsto pre-
logov za spremembo ali popravke raznih
v pravilih.

Iz delavskega sveta. — Med stavko rudar-
je v Minnesoti sta bila dva stavarja ubita in
ranjenih in boju s kompanijskimi čuvaji. —
Pittsburghu, Pa., je bilo devet delavcev
jenih v zapor od treh mesecev da treh let
radi izgrediv pred tovarno Westinghouse.
Rudarji v Kansasu so izvojevali prvo zmago
pód novo upravo svoje distriktno organizacije
— V Chicagu je zastavko 1200 strojarjev
delavcev.

Svetovna vojna. — Francozi so napadli
je nemško obrambno črto pri Peroni in An-
glesi so ujeli cel nemški bataljon. Stevilo
skih ujetnikov v teku zavezniške ofenzive
naraslo na 15.000 in nemške izgube v bitki
Sommi znašajo 60.000. Rusi so pretrgali
no črto komunikacij avstro-nemške armade
okolišiu Lvova in premagali Avstrijce na
nem bregu Dnepra. Italijani so skopali
dva gorska vrha na tiroški fronti.

Dr. F. E. Townsend (levo), vodja znanega penzijskega gibanja,
in rev. Gerald K. Smith, Longov naslednik v vodstvu "delicev"
bogastva.

KNUT HAMSUN:

GLAD

Poslovenil FRAN ALBRECHT

Moji nervozni možgani so izgnili svoje tilpalke in takoj se me je polastila brezsmiselna slutnja, da velja njen obisk meni. Navsezadnje sem bil skoro na tem, da bi jo ogovoril, vprašal ako koga išče, ako želi moje pomoči, ako naj jo spremim domov, ako jo smem vzlic svoj žal ze- v slabi obleki štiti po teh temnih ulicah; toda v meni je bila nedoločena bojazen, da bi lahko kaj stalo, časo vina ali par kron za izvoščka, jaz pa nisem imel absolutno nič več denarja; moji brezupno prazni žepi so me vse preveč težili in tako nisem imel niti poguma, da bi jo premeril malce ostreje, kadar sem šel mimo nje.

Glad se je zopet naselil pri meni, od si- noči zvečer nisem jedel ničesar; to sicer še ni bilo dolgo, čisto sem moral vzdržati po več dni; zdaj pa sem pričel opasno slabeti, nič več nisem mogel tako dobro stradati ko prej, en sam dan me je zdaj šestkrat omamilo in ako sem izpil samo požirek vode, mi je že prihajalo slabo. Temu se je še pridružilo, da sem ponoči prezebal, da sem popolnoma obleden, kakor sem stal in hodil, legal v posteljo, da sem vsak večer hodil spat, tresoč se od mrzlice in da sem tekotom noči malone odrevenel od mraza. Stara odeda ni mogla več zadrževati prepiha in jutraj sem se vzbudil od tega, da mi je radi ostrega ledenega zraka, ki je prihajal od zunaj, nos skorozmrznil.

Po cesti grem in razmišljam, kako naj ukrenem, da bi se vzdržal nad vodo, dokler ne dovršim svojega prihodnjega članka. Ko bi imel vsaj kakšno svečo, bi poskusil tudi ponoči nadaljevati; to bi mi delo za par ur pospešilo in zjutraj bi lahko zopet stopil do "Glasnika".

Brez vsakega pomisleka stopim v kavarno, iščoč svojega mladega znanca z banke, da si preskrbim deset vinarjev za svečo. Pustili so me neovirano, da sem šel preko vseh sob; šel sem mimo tucata miz, kjer so jedli in pili kramljajoči gostje; dospel sem čisto notri v kavarno, v "Rdečo sobo", ne da bi našel svo- jega moža. Potem in srdit sem šel spet na ce- sto in sem se napotil v smeri proti gradu.

Pri živem satanu, saj je pa tudi bilo že od sile, da moje zoprnosti niso hotele imeti ne konca ne kraja! Z naglimi, burnimi koraki, ovratnik suknejo uporno privihan navzgor, pe- sti stianjene v hlačnih žepih, tako sem šel in zabijal vso pot nad svojo zvezdo nesrečno. Že sedem, osem mesecev ne ene resnično brez- skrbne urice, jedva za kratek teden dni naj- potrebnjeje hrano — nato je spet potrkala stiska na moje duri in me stisnila za vrat. V vsej svoji bedi sem bil vrh tega ostal še pošte- njak, ha, ha, poštenjak do nohtov! Bog me vari, kakšen bedak sem bil! In pričel sem si pripovedovati, kako sem imel slabo vest ker sem nekot Hans Pauljevo odedo ponesel k za- stavljaku. Zamejal sem se prezirljivo nad to svojo občutljivo pravcoljubnostjo, piljnil zaničljivo na cesto in nisem našel besed, ki bi bile dovolj krepke, da bi dovolj zasmehljivo izrazile mojo budalost. To naj bi se mi zdaj zgodilo! Ako bi ta trenutek našel na ulici pri- hranjeni vinar kakega šolarčka, poslednji vi- nar kake vdove — mirno bi ga pobral, vtaknil v žep, ukradel s čisto mirno vestjo in vspiral vso noč nato mirno kot vreča. Saj vendar ni- sem zaman toliko pretrpel, moja potrpežljivost je bila pri kraju, bil sem pripravljen na vse.

Šel sem tri, štirikrat krog gradu, se odločil nato, da stopim domov; napravil sem še ovik- nek v park in se napotil potem po Karla Ivana cesti domov. Bilo je krog 11. ure. Cesta je bila precej temna in vseppek so romali ljudje, tih pari in kramljajoče gruce. Napočila je velika ura, čas, ko se vrši tajno počenjanje in pričenja

vesele dogodivščine. Šumeča krila deklet, kratki, polteni smehi, valujoče prsi, težko so- pihajoče dihanje, daleč spodaj na ulici glas, ki kliče "Ema". Vsa cesta močvirje, iz kate- rega se dvigajo vroče pare.

Nehote sem preiskal svoje žepa za dvema kronama. Strast, ki trepeče v kretnjah sle- herna, ki gre mimo, temna razsvetljava pli- novih svetiljk, celo tih, nasičena noč, vse to je pričelo, da bi me zgrabilo — ta zrak, ki je napolnjen s šepeti, objemi, trepetajočimi pri- znanji, napol izgovorjenimi besedami, pridru- ženim ječanjem. Tam v veži tropa mačk, ki se ljubijo z glasnim mijavkanjem. In jaz ni- sem imel dveh kron! Bilo je beraško in ni- vredno brez primere, da sem bil tako obubo- žan! Kakšno ponižanje, kolika brezčasnost! In spet sem moral misliti na poslednji prihra- nek uboge vdove, ki bi ga ukral, na čepico ali robec šolarčkov, na malho beračevo, ki bi jo ponesel brez pomisleka k cunjarju in se za iz- kupiček zanjo pošteno našel in napil. Da bi se potolažil in oškodoval, sem pričel razkrivati vse mogoče hibe na teh veselih ljudeh, ki so polzeli mimo mene; skomignil sem z rameni in gledal omalovažujoče nanje, ko so prihajali paroma mimo. Ti zadovoljni, sladkosnedi študentje, ki so menili, da zakrvice evropsko razvratnost, če udari kdo kako šiviljo po bo- kih! Ti gizdalini, ti bančni uradniki, vele- trgovci, cestni levi, ki ničesar ne zametujejo. Pijunil sem daleč preko ceste, ne menč se za to, da bi lahko koga zadel; bil sem srdit, poln prezira do teh ljudi, ki so se mi pred očmi pri- žemali drug k drugemu. Dvignil sem glavo in občutil blagoslov, ker lahko potujem po sna- žnih potih.

Pred parlamentom sem srečal dekle, ki se je izzivaje ozrla vame, ko sem prišel ob njeno stran.

"Dober večer!" sem rekel.

"Dober večer!" Obstala je.

Hm! Ali hodi mar tako pozno sama na iz- prehod? Ali ni opasno za mlado dekle hoditi ob tej uri po Karla-Ivana cesti? Ne! Ali je nihče ne nagovarja, ne žali, ako povem naravnost, ali je nihče ne vabi, da bi šla z njim do- mov?

Pogledala me je začudeno in razbirala v mo- jem obrazu, kaj naj pač mislim. Nato mi je hipoma segla pod roko in rekla:

"Tak pojdiva!"

Šel sem z njo. Ko sva dospela mimo iz- voščkov, sem obstal, se oprostil njene roke in dejal:

"Čujte me, dete moje, jaz nimam niti vi- narja." In s temi besedami sem hotel iti svojo pot.

Spočetka mi ni hotela verjeti; ko pa je oti- pala vse moje žepa in ni našla ničesar, se je ujezila, vzravnala glavo in mi rekla "štor".

"Lahko noč!" sem rekel.

"Stojte še! Ali so to zlata očala, ki jih imate?"

"Ne!"

"Potem idite k vragu!"

S temi besedami sem šel.

Tik nato je prihitela za mano in me zopet poklicala.

"Vseeno greste lahko z mano!"

Čutil sem se ponižanega od te ponudbe revne počestnice in sem dejal "ne". Prepozno da je, obiskati moram še nekoga, ona pa si takšnih žrtev tudi ne more dovoljevati.

"Pač; zdaj hočem, da greste z mano."

"Ampak jaz ne grem pod takšnimi razme- rami."

(Dolje prihodnja.)

je brž pobrakala po torbici, vzela iz nje dva centa in stekla k prodajalki časnikov. Po stopni- cah je kar gredoč začela brati za- njo tako zanimivi članek. Glej, še njegova slika je v listu, sicer ne taka, kakršno je imela Rosie v spominu, vendar toliko podob- na možu njenih sanj, da je bila prepričana, da mož, ki jo je pol- ljubil, ne more biti nihče drugi ko detektiv Jerry Bloom. V pi- sarni je zagnala plašč kar čez stol in začela nestrpno brati:

"Ze dolgo je naš nad vse spo- sobni detektiv zasledoval razvpi- tega Mercantya. Nekoga večera je v družbi več stražnikov pre- senetil gangeža v njegovem br- logu, toda Mercanty je imel pre- dober nos... Izginil je ko kaštra."

Jerry Bloom je dal prebrakati vse stanovanje, toda drugega ni našel ko svojo fotografijo; brž- čas ga je bil eden izmed gang- eževih tovarišev na skrivaj vjel na ploščo. Na hrbtu fotografije je bilo a krepko roko zapisano: "Jerry — še nam prideš v pest!"

Detektiv je bil kakopak togo- ten ko ris, zakaj pri pričeh se je zavedel, da bo hudodelec mnogo težje prijel, če ga Mercanty po- zna. Vedel je, da bo Mercanty sam in da bodo njegovi ljudje porabili prvo ugodno priliko in ga spravili s poti.

Njegovi prijatelji so mu sve- tovali, naj se vendar preobleče in maskira, toda sportna žilica mlade- mu Jerryju ni dala miru. Za malo se mu je zdelo, da bi se moral v tuji obleki skrivati pred temi razvzpiti lopovi. Od one- ga dne so lopovi izginili, kakor bi se vdrli v zemljo.

Lepega dne, 14. januarja je bilo, se je peljal Bloom okoli de- vetih z avtobusom. Na križišču Hotchkinsove ulice je prestopil v avtobus številka a-27185, toda ko je pogledal skozi okno, je opa- zil, da se vozi Mercanty v svo- jem avtomobilu vstric z avtobu- som. Na križišču je moral Mer- canty svoj avtomobil zavreti in napraviti prostor mimo vozeče- mu avtobusu. Gangster bi tedaj prav gotovo opazil detektiva Blooma pri oknu avtobusa — in hudodelec, kakršen je Mercan- ty, bi gotovo porabil to ugodno priložnost in pognal detektiva v kroglje sence. Detektiv Bloom se je bal, da ne bi krogla zadela spotoma še koga drugega, če bi bil ob brz umaknil glavo, zato se je rajši priselono sklonil in pol- ljubil neko neznanu dekle na us- nice. Komaj je pognal avtobus mimo gangeževga avtomobila, je skočil Bloom iz drvečega avto- busa, pri pričeh skočil v taksi in začel razbojnika zasledovati. Sno- či se mu je posrečilo, da je po večtedenskem opazovanju Mer- cantyja prijel. Mesto Chicago mora biti mlademu in hrabremu detektivu hvaležno, da je ujel te- ga razvpitega gangeža. Nič manj hvaležnosti pa ni dolžno ti- stemu mlademu dekletu, ki mu je pri tem sicer nevede, a vendar brez odpora pomagala.

Rosie je pri poslednjem stav- ku zardela. Brž je stekla k tele- fonu in poklicala uredništvo "Chicago-Newsa". Vprašala je u- rednika za naslov detektiva Jer- rya Blooma.

Še tisti večer sta se pogumni Jerry in Rosie sešla.

"Ali ste še zmerom hudi na- me, ker sem vas tako nepriča- kovano in brez dovoljenja polju- bil?" je vprašal stasiti Jerry drobno dekletce.

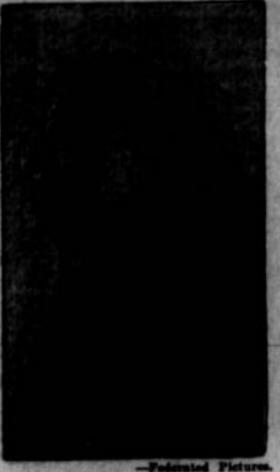
"Uf, ušesa bi vam bila najraj- ši potrgala. Potlej se mi je pa zdelo, da ste čeden in hrhek de- čko pa sem odšla v uredništvo "Tribune" in naročila oglas..."

"Bal sem se, resnično sem se bal, da mi nameravate izkopati oči, ko sem prebral oglas. Zato se tudi javil nisem. Zdaj pa — vsaj tako se mi zdi — ko niste nič več hudi name, zdaj vam la- hko po pravici povem, da nisem še nikoli poljubil tako sočnih us- nic, kakor so vaše."

"Nikar se mi ne prilizujte, saj možkim današnji dan ni nič ver- jeti!" je pridružno dahnila Ro- sie.

"Ne mečite vseh v en koš. Pri- znam, da je postal svet lahko- miseln in puhel, toda verjemite mi, da v svojem poklicu res ne tratim časa s praznim ljubim- kanjem."

"Lepega se delate ko vsaki! Nič vam ne verjamem! Toda za- to, ker ste ujeli takšnega nevar- nega morilca, zaslužite se en..."

N. K. Krupakaja, vdova Lenina.

poljub. Nate ga — potlej pa zbo- gom! Da vas nikoli več ne vidim, predznota predznota."

Jerry Bloom se je ves srečen nasmehnil. Poljubil je Rosie na njene sočne sveže ustnice — in njun objem se dolgo ni razklenil.

Stavka prekrizanih rok

Donaj, Francija, v začetku ju- nija 1936.—Zgodaj zjutraj je še in vendar še sedim pri radiu in poslušam Radio Paris! Velikanska stavka v tovarni Citroen in Renault. Delavci so ustavili stro- je in zasedli vse tovarniške ob- jekte. Delavci so izvolili svoj stavkovni odbor, komisijska gre k ravnatelju, da mu predloži svo- je zahteve. 40urni tednik, 14- dnevni letni plačni dopust, pri- znanje organizacije in delavskih zaupnikov, kolektivno pogodbo, povišanje mezd, odpravo šikan in kazni, odpust iz službe tega mo- stra in onega predelavca, no- benih preganjanj stavkočih po izvršeni stavki itd. itd. Čez pol ure nadaljuje radio: Plamen stavke je zajel tudi tovarno N. N. ter grozi, da bo zajel vso Francijo. Proti večerju mi javlja glas iz etra, da je stavkočih že čez pol milijona.

"Kaj pa mi?" smo se izpraše- vali. Ali nam je res tako dobro, da nimamo prav nobenih želja? Tudi nam v rudnikih bi se pri- legla večja meza in skrajšani delovni čas od 48 na 40 ur te- densko in tudi plačan dopust, da bi vsako leto vsaj enkrat brez skrbi vdihavali sveži zrak." To je šlo od ust do ust. Popoldan- ska izmena pride iz jame. So- drugi! Nihče ne gre domov! Vsi ostanemo tukaj in izvolimo od- seke. Med tem alarmiramo so- druge iz jutranje in popoldan- ske izmene. Stavkovni odbor prevzame vodstvo pokreta in skrb za red in mir v obratu. Svojec so obveščeni, da naj pri- nesejo večerjo svojim možem, bratom, očetom in sinovom. Pri- našanje opojnih pijač je prepo- vedano, ker treznost je prvi po- goj za dosego uspeha. Kjer je treznost, je tudi disciplina, kjer je disciplina, je tudi solidarnost, in kjer je solidarnost, tam je kruh. Do sedaj smo živeli zato, da delamo, za naprej hočemo de- lati za to, da bomo živeli, to je naša parola!

Ko so brezposelni in starčki v naselbini zvedeli, za kaj gre, so bili takoj vsi na nogah in pri- pravljani, da nam pomagajo po svojih močeh. Sli so na kmete in s svojim zadnjim drobižem nakupili slame, jo prinašali pred podjetje, da smo si mogli napraviti skromno ležišče. Soli- darnost, ki gane tudi najtršega človeka. Ob zori je plapolala nad glavnim vhodom rdeča zastava naše organizacije z zlatim na- pisom: "Proletarci vseh dežel, združite se!" Zbrali smo se na dvorišču in iz tisoč grl je zado- nela "Internacionala". Bila je res internacionala, kajti peli smo jo Slovenci, Francozi, Poljaki, Italijani, Nemci, Belgijci in od sonca obžgani Marokanci, pel jo je vsak v svojem jeziku, a me- lodija je bila ena. Za me je bil to največjačnejši dogodek v 39 letih mojega življenja.

Tako je napočil nov dan, lep, veličasten. Zene in otroci so pri- našali zajtrk. Poslušal sem po- govore svojcev: "Ali te je kaj zeblo ponoči?" "In tebe je bilo kaj strah, ker si bila sama do- ma?" "Kaj pa otroci, so zdra- vi?" Spet tam mlada poročenka: "Oh, Marcel, kako mi je dolg-

čas po tebi!" Sledi vroč poljub skozi ograjo. Spet druga: "Ka- ko prazno je vse, samo ženske in otroke vidiš in nobenega mo- škega, pa še naše sosede (saj veš, tista, ki dela v tekstilni to- varni), ni domov od večeraj. So menda tudi začeli štrajkati. Ca- sopia tudi nisem večeraj dobila, tudi štrajkajo." Druga poseže vmes: "Moj delavski časopis je pa prišel, ker tam so delavci pla- čani kakor se spodobi, in če bi bili vsi naročniki delavskih ča- sopisov in organizirani, pa bi da- nes ne bilo treba zajtrka sem nositi!" Osramočena se je obr- nila proti svojemu možu in re- kla: "Prav ima ženska". Potem smo imeli shod na dvorišču in smo sklepali o nadaljnjih ukre- pih, dokler se ne doseže sporaz- um med nami in podjetjem. Sklenili smo, da ostane vsaka iz- mena na svojem sihtu, t. j. ju- tranja zjutraj, popoldanska po- poldan in nočna ponoči. In tako je imela vsaka izmena 16 ur prosto; služba ni bila težka, stražili smo vhode in objekte, vedno samo par mož, drugi so bili žogo in se igrali večkrat kot otroci. Enemu so prinesli od do- ma gramofon, drugemu harmo- niko itd. Ker sem bil 16 ur prost, sem se še z enim sodrugom Slo- vencem na kolesu odpeljal iz Norda na Pas de Calais (50 km.). kajti tudi tam so Slovenci. Pe- ljala sva se mimo tovarn, stavb- nih podjetij, elektrarn, premo- govnikov, povsod slike: Pri vsak- em vohu rdeča zastava, skozi vrata naju gledajo razigrani ob- razi deklet in fantov in zrelih mož in naju pozdravljajo: "Bon jour, Kamerades!" (Dober dan, sodrug!) Velika gnječa ljudi nama zapira pot. Stopiva s ko- lesa. Prerineva se skozi ljudi do vrat rudnika. Rdeča in narodna zastava virahta nad vhodom. Na dvorišču igra ista godba. Godba utihne. Prične se igra. Glej, rudarji so res imenitni

igralci. Nisem še videl igra- bi jo igrali s takim zaneso- dam napis pred rudnikom: "A- jour d'hui grand bal" (Dana- velika veselica). In res godba igra. Postojiva malo. Prikaže se štirje gospodje. Blizajo se k hodu. "Kam greste, gospodje? ženir?" "Ven!" "Prosim izka- nico od stavkovnega odbora!" "Protestiram!" "Gospod izme- jaz sem v službi in upam, da bi ste razumeli kot inženir, kaj disciplina, saj jo tudi vi od za- htevatelj!" Med tem pride pla- ni zaupnik, potepnje službojoče vratarja po rami rekoč: "Brav- sodrug!" Potem se obrne pro- inženirju in njegovim spremlj- valcem, rekoč: "Lahko greste, toda drugič ne pozabite, kaj disciplina!" Moj prijatelj je dregne s komolcem in se mi menljivo nasmehe: "Ali si del: Narobe prav..." Solnce je že precej nagnilo in treba bilo misliti na povratek, čepi- bi bila najrajši potovala kar v prej, ker res prelepo je takš- potovanje. Čeprav tuje, kajti- ljenc, se čutiš tu kot doma med brati in sestrami, kajti- zhalji smo (čeprav malo poz- a ne prepozno), da smo vsi va- ki!"

Pripomnim naj še, da v vsi- Franciji tudi enkrat niti v en- slučaju ni bila potrebna in- vencijska orožništva ali polje- in da ni bila prelita niti kap- krvi, čeprav je bila to stvar- komi jo menda zgodovina je- pomni. Revolucija demokrati- stavka prekrizanih rok.—E- v Delavski Politiki.

Dober odgovor

On: "Res ne razumem, za- se ljudje ženijo: papigo de- vendar že za 30 frankov!"

Ona: "Vidiš, spet ste možič- boljšem od nas: osla ne dobiš pod 300 frankov!"

NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETA

Po sklepu 10. redne konvencije, se lahko naroči na list Prosveta v štete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine ali naročnik. Prosveta stane za vse enake, za člana ali nečlana \$6.00 za eno leto na- mine. Ker pa člani še plačajo pri anametu \$1.20 za tednik, se ju to- šteje ko naročniki. Torej sedaj ni vrozka, reči, da je list predrag za S. N. P. J. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini, ki bi rad čital list vsak dan. Cena lista Prosveta je:

Za Zdravl. državo in Kanado \$6.00	Za Cileto in Chicago je.....
1 tednik in..... 4.90	1 tednik in.....
2 tednika in..... 3.60	2 tednika in.....
3 tednika in..... 2.40	3 tednika in.....
4 tednike in..... 1.20	4 tednike in.....
5 tednikov in..... nič	5 tednikov in.....
Za Evropo je..... \$9.00	

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vnoše denarja ali Order v pisnu in si naročite Prosveta, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov preneha biti član ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročen na Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem dopolniti vsoto lista Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo dati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosvete vsote \$.....

1) Ime..... Čl. družina N.....
 Naslov.....
 Ustavite tednik in ga pripilite k moji naročnini od sledečih članov družine:
 2)..... Čl. družina N.....
 3)..... Čl. družina N.....
 4)..... Čl. družina N.....
 5)..... Čl. družina N.....
 Mesto..... Država.....
 Nov naročnik..... Star naročnik.....

TISKARNA S.N.P.J.

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska tabila za veselice in shode, vizitnice, časopise, knjige, kolektarje, letake itd. v slovenskem, hrvaškem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugo.

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J., DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vas pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cena umerna, uspešno delo prve vrste.

Pišite po informacije na naslov:

S.N.P.J. PRINTERY
 2657-59 SO. LAWNDALE AVENUE
 Telefon Rockwell 4904
 CHICAGO, ILL.

Mož, ki je poljubil neznancko

Avtobus je zavil na križišče Hotchkinsove in Beverlyjeve ce- ste v Chicago. V tistem hipu je skočil mlad, elegantno obleden gospod v avtobus, se sklonil k neki mladi dami in ji pritisnil vroč in dolg poljub na sveže rde- će ustnice. Potniki so preseneče- ni akočili pokonci — deklica se je medlo branila, toda krik, ki ga je hotela izdavi, je udušil neznančev poljub.

Koj prihodnji trenutek je ne- znanec deklicu izpustil in z dve- ma dolgima skokoma ujel vrata, ne da bi ga pri njegovem bezu utegnili zadržati potniki, ki jim je začudenje popolnoma omrtvi- čilo ude. Kakor mačka je skočil s poslednje stopnice in izginil v množici. Potniki so se šele ta- krat dobodra zavedli predzno- sti elegantnega tučja; začeli so se vseppek pogovarjati in ugli- bati, ali ni morda mož kakšen hudodelec, morda kakšen bebec, ali pa celo ljubček čedne dekli- ce?...

Toda miss Rosie Berthillova sama ni vedela, kaj je tega za- daka napotilo, da jo je kar na

lepm in vpricho tujevc tako pri- srčno poljubil. Dotlej ga še ni bila nikoli videla, toda videla ga bo še, to si je pri pričeh vtepla v glavo. Da, še ga bo videla — to- da takrat mu budi Bog milost- ljivi! V vrk mu bo povedala, kak- šna nezasišana nesramnost je njegovo dejanje... Kar meni nič tebi nič zagrabiti tuje dekle za glavo in jo javno poljubiti, to pač ni junastvo, ki bi se z njim mogel gentleman ponasati... Za vrat ga bo prijala in ga peljala k bližnjemu stražniku, da — res ga bo! Ali ga bo mar res? Za- kaj medtem ko si je izmišljala peklenke muke za tega predz- neža, jo je začelo nehoče zani- mati, kakšen je neki bil. Saj res... Čeden je bil, lepo obleden, elegantno celo... svež možič obraz, majhne črne brčice, kak- šnih šest in dvajset let mu bo menda. — Saj ga je vendar do- bro pogledala, ko je vstopil in se ustopil pred njo. Čeden, zares čeden mladenič je bil.

V kratkem opoldanskem od- moru je stekla Rosie v banko in dvignila nekaj dolarčkov s svoje knjižice. Prihodnji dan je blestel v "Chicago-Tribuni" velik oglas: "Mož, ki je v avtobusu polju- bil tučko, naj se javi pod značko "Velika sreča" pošto ležeče, glav-

na pošta. Prosilka ne kuje ma- ščevanja!" Tuje se ni oglašil. In čeprav se take reči dogajajo samo še v romanih, Rosie vendar ni mogla pozabiti "predznega" tučja. Vsa- ko jutro, ko se je peljala v pisar- no, je mislila, da ga bo vendar srečala v avtobusu. Zaman. Kakor da bi se bil v zemljo pogrez- nil. Rosiji je bilo že resnično žal za denar, ki ga je izdala za oglas, ko bi si pa lahko zanj ku- pila še čedno oblekco. Nekega jutra pa, ko se je spet peljala v pisarno, so ji oči zdajci obstale na "Chicago-Newsu", ki ga je čital njen sosed. Kar ver- jeti ni mogla svojim očem, toda na glavi časnika je blestel velik na- pis čez štiri stolpce: "Mož, ki je poljubil tučko. Nov velik uspeh našega hrabrega detektiva Jer- rya Blooma. — Kako je izsledil in ujel razvpitega gangeža Mer- cantyja in njegovo tolpo. — Pol- ljub v avtobusu št. a-27185."

Rosie je prebrala samo napis, zakaj njen sosed je držal časo- pis tako, da ni mogla brati be- sedila. Nemirno je drsala po se- detu sem in tja in je komaj ča- kala trenutka, ko bo avtobus ob- stal pred veliko palačo, kjer je bila v službi. Čeprav jo je hudo mučila želja, da bi soseda pro- šla za časnik, se tega vendar ni upala na glas povedati. Ko je naposled avtobus obstal,

lepm in vpricho tujevc tako pri- srčno poljubil. Dotlej ga še ni bila nikoli videla, toda videla ga bo še, to si je pri pričeh vtepla v glavo. Da, še ga bo videla — to- da takrat mu budi Bog milost- ljivi! V vrk mu bo povedala, kak- šna nezasišana nesramnost je njegovo dejanje... Kar meni nič tebi nič zagrabiti tuje dekle za glavo in jo javno poljubiti, to pač ni junastvo, ki bi se z njim mogel gentleman ponasati... Za vrat ga bo prijala in ga peljala k bližnjemu stražniku, da — res ga bo! Ali ga bo mar res? Za- kaj medtem ko si je izmišljala peklenke muke za tega predz- neža, jo je začelo nehoče zani- mati, kakšen je neki bil. Saj res... Čeden je bil, lepo obleden, elegantno celo... svež možič obraz, majhne črne brčice, kak- šnih šest in dvajset let mu bo menda. — Saj ga je vendar do- bro pogledala, ko je vstopil in se ustopil pred njo. Čeden, zares čeden mladenič je bil.

lepm in vpricho tujevc tako pri- srčno poljubil. Dotlej ga še ni bila nikoli videla, toda videla ga bo še, to si je pri pričeh vtepla v glavo. Da, še ga bo videla — to- da takrat mu budi Bog milost- ljivi! V vrk mu bo povedala, kak- šna nezasišana nesramnost je njegovo dejanje... Kar meni nič tebi nič zagrabiti tuje dekle za glavo in jo javno poljubiti, to pač ni junastvo, ki bi se z njim mogel gentleman ponasati... Za vrat ga bo prijala in ga peljala k bližnjemu stražniku, da — res ga bo! Ali ga bo mar res? Za- kaj medtem ko si je izmišljala peklenke muke za tega predz- neža, jo je začelo nehoče zani- mati, kakšen je neki bil. Saj res... Čeden je bil, lepo obleden, elegantno celo... svež možič obraz, majhne črne brčice, kak- šnih šest in dvajset let mu bo menda. — Saj ga je vendar do- bro pogledala, ko je vstopil in se ustopil pred njo. Čeden, zares čeden mladenič je bil.

lepm in vpricho tujevc tako pri- srčno poljubil. Dotlej ga še ni bila nikoli videla, toda videla ga bo še, to si je pri pričeh vtepla v glavo. Da, še ga bo videla — to- da takrat mu budi Bog milost- ljivi! V vrk mu bo povedala, kak- šna nezasišana nesramnost je njegovo dejanje... Kar meni nič tebi nič zagrabiti tuje dekle za glavo in jo javno poljubiti, to pač ni junastvo, ki bi se z njim mogel gentleman ponasati... Za vrat ga bo prijala in ga peljala k bližnjemu stražniku, da — res ga bo! Ali ga bo mar res? Za- kaj medtem ko si je izmišljala peklenke muke za tega predz- neža, jo je začelo nehoče zani- mati, kakšen je neki bil. Saj res... Čeden je bil, lepo obleden, elegantno celo... svež možič obraz, majhne črne brčice, kak- šnih šest in dvajset let mu bo menda. — Saj ga je vendar do- bro pogledala, ko je vstopil in se ustopil pred njo. Čeden, zares čeden mladenič je bil.